

Міністерство освіти і науки України
Інститут географії НАН України
Херсонський державний університет
Поліський національний університет
Український гідрометеорологічний інститут ДСНС і НАН України
Мезинський національний природний парк
Ніжинська міська рада
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Кафедра географії, туризму та спорту
Навчально-наукова лабораторія прикладних регіональних досліджень

УКРАЇНСЬКЕ ПОЛІССЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ТРЕНДИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(10-11 лютого 2022 року)

Ніжин-2022

Міністерство освіти і науки України
Інститут географії НАН України
Херсонський державний університет
Поліський національний університет
Український гідрометеорологічний інститут ДСНС та НАН України
Мезинський національний природний парк
Ніжинська міська рада
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Кафедра географії, туризму та спорту
Навчально-наукова лабораторія прикладних регіональних досліджень

УКРАЇНСЬКЕ ПОЛІССЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ТРЕНДИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ

**II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(10-11 лютого 2022 року)**

Ніжин
2022

УДК 911.2;911.3;551.583(477.41/42)
У45

Рекомендовано Вченою радою
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
(НДУ ім. М. Гоголя)
Протокол № 9 від 27.01.2022 р.

Редакційна колегія:

Барановський М.О., д.г.н., проф. (голова редакційної колегії); **Остапчук В.В.**, к.г.н., доц.; **Афоніна О.О.**, к.г.н., доц.; **Філоненко Ю.М.**, к.г.н., доц.; **Шовкун Т.М.**, к.г.н., доц.; **Барановська О.В.**, к.г.н., доц.; **Філоненко І.М.**, к.г.н., доц.; **Мирон І.В.**, ст. викл.; **Бездухов О.А.**, ст. викл.

Українське Полісся: проблеми та тренди сучасного розвитку:
У45 матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Ніжин, 10-11 лютого 2022 року). Ніжин: НДУ ім. Гоголя, 2022.
223 с.

ISBN 978-617-527-260-2

Збірник містить матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українське Полісся: проблеми та тренди сучасного розвитку». Видання адресоване науковцям, викладачам, учителям, аспірантам, студентам і всім, хто цікавиться сучасними проблемами розвитку території Українського Полісся.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст доповідей, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

УДК 911.2;911.3;551.583(477.41/42)

ISBN 978-617-527-260-2

© НДУ ім. М. Гоголя, 2022

Зміст

ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ.....	9
1. ¹Bren A., ¹Khomiak I., ²Khomiak O.....	10
MODERN TENDENCIES OF CHANGES OF METHODOLOGICAL APPROACHES TO STUDYING OF THE RESTORATION NATURAL VEGETATION IN POST-MINING AREAS.....	10
2. Багмет О.Б.	13
АНТРОПОГЕННА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛІТОГЕННОЇ ОСНОВИ ЛАНДШАФТІВ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ.....	13
3. Лаврик О.Д., Весельська Е.В., Хом'як І.В.....	16
ПЕРСПЕКТИВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЛАНДШАФТНОГО БІОРИЗНОМАНІТТЯ СЛОВЕЧАНСЬКО-ОВРУЦЬКОГО КРЯЖУ ШЛЯХОМ СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ.....	16
4. Зубкович І. В.....	19
ПОПЕРЕДНІЙ СПИСОК ІХТІОФАУНИ ОЗЕРА НОБЕЛЬ (НОБЕЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК).....	19
5. Лоханько І.С, Філоненко Ю.М.	23
ОСОБЛИВОСТІ ГЕОТЕКТОНІЧНОЇ БУДОВИ ТА РЕЛЬЄФУ ТЕРИТОРІЇ БАСЕЙНУ РІЧКИ ОСТЕР.....	23
6. Макарчук Н.О. Хом'як І.В.....	28
ВІДНОВЛЮВАНА ПРИРОДНА РОСЛИННІСТЬ ДОЛИНИ РІЧКИ ЖЕРЕВ.....	28
7. Медвідь Т.Г.....	31
ОСОБЛИВОСТІ ПРИРОДНИХ УМОВ У ДОЛИНІ РІЧКИ ДЕСНА В МЕЖАХ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	31
8. Мирон І. В., Шовкун Т. М.	34
ЕКОЛОГІЧНА РІВНОВАГА ЛАНДШАФТІВ НІЖИНСЬКОГО РАЙОНУ.....	34
9. Небрат А.В.	38
ҐРУНТИ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЇХНІЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН.....	38
10. Садовець В.С., Андрійчук Т.В., Власенко Р.П., Костюк В.С.	41
ОЦІНКА ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	41

11. Райська А.Ю, Філоненко Ю.М.	44
ВІВЧЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ЕРОЗІЇ ТИМЧАСОВИХ ВОДОТОКІВ У 6-9 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	44
12. ¹Хільчевський В.К., ²Забокрицька М.Р.	48
ШАЦЬКІ ОЗЕРА – МОРФОМЕТРІЯ ТА РЕКРЕАЦІЙНЕ ЗНАЧЕННЯ	48
13. Хільчевський В.К., Пацуй О.Ю.	52
РІЧКА ІНГУЛЕЦЬ – ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ВОДИ СКЛАДНОЇ ВОДОГОСПОДАРСЬКОЇ СИСТЕМИ	52
14. Черняєва О.П., Золенко І.С., Лещенко Д.Є., Хом'як І.В.,	56
ВІДНОВЛЕННЯ ПРИРОДНОЇ РОСЛИННОСТІ НА ПОРУШЕНИХ ЕКОТОПАХ – ОСНОВА ДЛЯ ТЕРАТРАНСФОРМАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ	56
15. Ярмолюк Д. Л., Карпюк З.К. Чижевська Л.Т., Антипюк О.В, Качаровський Р.Є.	60
РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ОБ'ЄКТІВ БАСЕЙНУ Р. БОБРІВКА.....	60
ЕКОЛОГІЧНІ ТА МЕДИКО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ	64
16. Барановська О. В.	65
ГЕОЕКОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ПОЛІСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РАЙОНУ.....	65
17. Бездухов О. А. Перевера В. В.	70
ЗАСТОСУВАННЯ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ СТУПЕНЯ РОЗВИНЕНOSTІ ПРИРОДНО- ЗАПОВІДНОЇ СИСТЕМИ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	70
18. Клименко А.В.	73
ПРИЧИНИ ПОГІРШЕННЯ СТАНУ ВІКОВИХ ДЕРЕВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ В ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕННЯХ МІСТА КИЄВА.....	73
19. Тимошенко О. В.	76
ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ ТА ЙОГО ЧИННИКИ.....	77
20. Тонконоженко Л.Ю.	81
АНАЛІЗ ВИКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН ВІД СТАЦІОНАРНИХ ДЖЕРЕЛ В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	81

21. Шовкун Т. М., Мирон І. В.	85
ЗЛОЯКІСНІ НОВОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ: ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ	85
ВПЛИВ ЗМІН КЛІМАТУ НА ПРИРОДУ, ЕКОНОМІКУ ТА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІССІ.....	90
22. Адамашвілі В.М.	91
ГЕОГРАФІЯ ПОЖЕЖ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ЗМІНАМИ КЛІМАТУ	91
23. ¹ Бех Х.О., ¹ Бовсунівська Т.М., ² Хом'як І.В.	95
ВІДНОВЛЕННЯ ТРАВ'ЯНОГО ПОКРИВУ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ПІСЛЯ ДІЇ ПІРОГЕННОГО ФАКТОРА.....	95
24. Виниченко К. Р.	98
ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГІЇ СОНЦЯ В СУЧАСНИХ КЛІМАТИЧНИХ УМОВАХ	98
25. ¹ Тимофєєв В.Є., ¹ Клок С.В., ² Корнус А.О., к. ² Корнус О.Г., ² Данильченко О.С.	102
УКРАЇНСЬКЕ ПОЛІССЯ ЯК ІНДИКАТОР СУЧАСНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН	102
26. Нетробчук І. М., Лівик М. Р.	106
ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР У ВОЛИНСЬКОМУ ПОЛІССІ	106
27. Орещенко А. В.	110
ПРОЄКТ «СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ ЛІСОВИХ ПОЖЕЖ»: ЯК ЦЕ ЗРОБЛЕНО? — ТЕХНОЛОГІЇ ТА КОМПЕТЕНЦІЇ.....	110
28. Остапчук В. В.	115
ЕКСТРЕМАЛЬНІСТЬ РЕЖИМУ ЗВОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	115
29. Сененко М.І.	119
ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ВПЛИВ НА НЬОГО ЗМІН КЛІМАТУ.....	119
30. Федонюк В.В., Федонюк М.А.	123
АНАЛІЗ КЛІМАТИЧНИХ ЧИННИКІВ ЗМІНИ РІВНЯ ВОДИ У ОЗЕРІ СВІТЯЗЬ В ОСТАННІ ДЕСЯТИРІЧЧЯ.....	123
31. Федонюк В.В., Федонюк М.А., Іванців В.В., Михайлюк В.А.	129
ДОСЛІДЖЕННЯ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН У ЧЕРЕМСЬКОМУ ПРИРОДНОМУ ЗАПОВІДНИКУ	129

32. Холоденко В.С., Новікова І.В.....	131
РОЗРАХУНОК ПАРАМЕТРИЧНИХ І НЕПАРАМЕТРИЧНИХ СТАТИЧНИХ КРИТЕРІЇВ ДЛЯ ОЦІНКИ ЗМІН МЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ НА МЕТЕОСТАНЦІЇ РІВНЕ	131
33. ¹ Юрковська О.М. ¹ Бовсунівська Т.М., ² Хом'як І.В.	136
ЦИТОСТАТИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ КОРЕНЯ БОРЩІВНИКА СОСНОВСЬКОГО	136

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНСЬКОГО
ПОЛІССЯ.....139**

34. Андрушко А.В.	140
ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РОЗВ'ЯЗАННЯ.....	140
35. Барановський М.О.	142
ВНУТРІШНЬОРЕГІОНАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ, ТИПИ РАЙОНІВ	142
36. Бондарчук Т.О.	147
РИНОК ПРАЦІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ.....	147
37. Глушко Д.О.	150
ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА В РЕГІОНАХ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ	150
38. Духніцький Ю. О.....	154
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ, ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ СТАРОПРОМИСЛОВИХ РЕГІОНІВ	154
39. Кантур А. А. Афоніна О.О.....	158
ОСОБЛИВОСТІ КОН'ЮНКТУРИ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	158
40. Мусієнко В.В.....	162
ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ В РЕГІОНІ: СУТНІСТЬ, ЧИННИКИ, НАСЛІДКИ	162
41. Прокоф'єв Р.О.....	164
ПОТАМОНІМИ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	164
42. Сидорець М.В.....	166
ЧИННИКИ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ БІДНОСТІ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ	166

43. Федорець Р.Д.	169
ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СЕРЕДНІХ МІСТ ЗА МЕТОДОМ ПАРЕТТО (НА ПРИКЛАДІ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ).....	
	169
ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІССІ	173
44. Барабаш Ю.	174
ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ФЕСТИВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В РЕГІОНАХ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ.....	
	174
45. ¹ Бенедюк В. В., ¹ Єрко І. В., ¹ Антипюк О. В., ¹ Качаровський Р. Є. ² Мельник Н. В.	177
ОСЕРЕДКИ НАРОДНИХ ХУДОЖНІХ ПРОМИСЛІВ ЯК ОБ'ЄКТИ ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ КАМІНЬ- КАШИРСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	
	177
46. ¹ Єрко І. В., ¹ Антипюк О.В. ¹ Качаровський Р.Є. ² Мельник Н.В.	181
РЕКРЕАЦІЙНА АТРАКТИВНІСТЬ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ГОЛОБСЬКОЇ ТГ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
	181
47. Кичко Я. В.	185
ОБ'ЄКТИ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ НІЖИНЩИНИ.....	
	185
48. Коротун С.І., Яковишина М.С., Вітрук Н. О.	190
БУРШТИНОВІ КОПАЛЬНІ РІВНЕНЩИНИ ЯК ОБ'ЄКТ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ	
	190
49. Моргун О. Ю.....	194
НАЙБІЛЬШ ВІДОМІ ТУРИСТИЧНІ ОБ'ЄКТИ МІСТА БАТУРИН	
	194
50. Новосад О.В.; Єрко І. В., Качаровський Р.Є.	196
ТРАНСПОРТНА МЕРЕЖА НОВОВОЛИНСЬКОЇ ТГ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК СКЛАДОВА ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНУ.....	
	196
51. Остапчук С.М., Прокопчук А.В.	200
ПРОЕКТУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ СТЕЖОК НАДСЛУЧАНСЬКОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ ЗА МАТЕРІАЛАМИ СУПУТНИКОВИХ ЗНІМАНЬ.....	
	200
52. Плугатор О. М., <i>науковий керівник</i> - Архипова Л.М.	203
Аналіз розвитку міжнародного туризму в Україні.....	
	203

53. Подоляко Л.П., Науменко Л.М.....	206
ПРИРОДНІ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ МЕЗИНСЬКОГО НПП.....	206
54. Рябущиць В. Б.....	210
SWOT-АНАЛІЗ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	210
55. Ткаченко Т.І., Велієв Р.К.....	212
ЗАСТОСУВАННЯ ПОШУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОСУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ	212
56. Ткаченко Т.І., Горобченко А.С.	216
КУЛІНАРНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЕЛЕМЕНТ МАРКЕТИНГУ ДЕСТИНАЦІЇ	216
57. Філоненко І.М.	219
НОВІ ТУРИСТИЧНІ ПРОЄКТИ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ	219

¹Єрко І. В., ¹Антипюк О.В. ¹Качаровський Р.Є.

²Мельник Н.В.

РЕКРЕАЦІЙНА АТРАКТИВНІСТЬ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ГОЛОБСЬКОЇ ТГ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

¹Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна,
ierko@vnu.edu.ua; olia151099@ukr.net; romankacharovsky@ukr.net

²ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна,
nadezda_chyr@i.ua

Визначено основні історико-культурні ресурси Голобської територіальної громади (ТГ) Волинської області. Звернуто увагу на об'єкти історії та культури, археології, архітектури та містобудування та монументального мистецтва. Визначено проблемні питання розвитку історико-культурної спадщини ТГ та запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: туризм, рекреаційний потенціал, історико-культурна спадщина, пам'ятки архітектури, пам'ятки археології, пам'ятки історії, Голобська ТГ, Волинська область.

В Україні з 2015 року почалася трансформація адміністративно-територіальної системи та державного управління на місцях. Норми Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [7] створили передумови створення територіальних громад (ТГ), що утворились шляхом об'єднання населених пунктів, враховуючи природні, історико-культурні та соціально-економічні особливості. Завдячуючи децентралізаційним процесам, у відання місцевого самоврядування перейшли ряд сфер життя громад, зокрема культурна та туризм. Враховуючи передачу місцевому самоврядуванню повноважень та фінансових ресурсів відкрилась можливість самостійного господарювання на території громади, але питання наповнення бюджету постає досить гостро. Одним з шляхів його вирішення є розвиток історико-культурної ресурсної бази своєї громади, що дозволить залучити її об'єкти до галузі туризму та рекреації, поглибити освітній процес, посилити патріотичне виховання молоді, відродити історичну минувшину.

Самобутність та різноманітність спадщини історії та культури зумовлюють досить високий рівень туристичної атрактивності територіальних громад, створюючи передумови для прогресивного та поступального розвитку культурно-пізнавального туризму.

Соціально-економічний розвиток регіонів Українського Полісся

У Волинській області створено 54 громади, близько третини з них селищні, зокрема й Голобська, утворена 05.08.2015 р. Нині у складі громади 23 населених пункти: смт Голоби та 22 села: Байківці, Битень, Борцівка, Бруховичі, Великий Порськ, Вівчицьк, Дарівка, Діброва, Жмудче, Калиновник, Майдан, Малий Порськ, Мар'янівка, Новий Мосир, Нужель, Партизанське, Погіньки, Поповичі, Радошин, Свидники, Солотвин, Старий Мосир. Площа її складала 300,8 км², а населення – 8 555 осіб (станом на 01.01.2021 року). У складі громади діють чотири старостинські округи: Голобський, Новомосирський, Поповичівський, Радошинський. Адміністративним центром громади є смт Голоби [2–5].

Управління культури, питань релігії та національностей Волинської ОДА [6] інформує, що на території громади є 21 об'єкт історико-культурної спадщини, зокрема: одна пам'ятка археології (с.Радошин), 11 (52 %) історії та культури, вісім (38 %) архітектури та містобудування, одна (с. Поповичі) монументального мистецтва (табл.1) Функціонує музей історії селища (смт Голоби) та осередок художніх народних промыслів – писанкарства – у с. Вівчицьк [1–6].

Таблиця 1

**Перелік об'єктів історико-культурної спадщини
Голобської ТГ Волинської області [1–6; 7–9]**

<i>Назва об'єкта</i>	<i>Місце знаходження</i>	<i>Дата спорудження</i>
Пам'ятки археології		
Курган	с.Радошин	X-XIII ст.
Пам'ятки історії та культури		
Могили братські (3) воїнів Другої світової війни	смт Голоби	1944 рр.
Могила Бенделіані Ч.К.		1944 рр.
Пам'ятник землякам		1941-1945 рр.
Могила братська партизан, серед яких поховано Мартинюка Г.Ф.		1944 рр.
Пам'ятник землякам	с. Майдан	1941-1945 рр.
Пам'ятник землякам	с. Новий Мосир	1941-1945 рр.
Пам'ятник землякам	с. Поповичі	1941-1945 рр.
Пам'ятник землякам	с. Радошин	1941-1945 рр.
Пам'ятний знак на місці подвигу Героя Радянського Союзу Бенделіані Ч.К.		1944 р.
Пам'ятник воїнам, що загинули під	с. Свидники	1918 р.

Соціально-економічний розвиток регіонів Українського Полісся

час Першої світової війни		
Могили братські радянських воїнів (2)	с. Старий Мосир	1944 р.
Пам'ятки архітектури та містобудування		
Михайлівський костел (мур.)	смт Голоби	1711-1728 рр.
Будинок залізничної станції (мур.)		1903 р.
Садиба Вільгів (мур.)		XVIII-поч.XX ст.
Садибний будинок (мур.)		поч. XX ст.
В'їзна брама садиби (мур.)		XVIII ст.
Георгіївська церква (мур.)		1783 р.
Дзвіниця Георгіївської церкви (дер.)		XVIII ст.
Церква Різдва Богородиці (дер.)		с. Погіньки
Монументального мистецтва		
Пам'ятник Мартинюку Г.Ф. (1907-1944 рр.)	с. Поповичі	1977 р.

Однією з унікальних пам'яток архітектури у громаді є Михайлівський костел у смт Голоби. Його будівництво розпочалося у 1700-х роках в якості лютеранської або соцініанської кірхи. В 1708 р. почалася його перебудова як католицького костелу, в 1711 р.– ще одна уже власником садибного комплексу підстолий Підляський Йосипом Ерузельським, що закінчилася у 1728 р [1–2; 6].

В архітектурному плані костельний комплекс являє собою храм розташований із заходу на схід (характерно для кірхи) з високою двоярусною дзвіницею над нартексом, котрий з боку вулиці відгороджує колись одноповерховий, а зараз частково надбудований будинок плебанії. Поруч з останньою до війни була розташована ще одна чотирипілонна дзвіниця. Хрестоподібний (осі по 25м) в плані костел є однонавовою цегляною (раніше потинькованою і покритою черепицею) спорудження, що нині осучаснене новими вікнами та металочерепичною покрівлею. Характерним є бароковий декор – ажурний фриз ризниць, скошені кути трансепта в обрамленні лопаток, профільовані карнизи, аркові вікна, трикутні сандрики, прямокутні ніші, круглі вікна-троянди і напівкруглі тимпани вежі – всі виконані методом фігурної кладки [1–2; 6].

Рекреаційна атрактивність історико-культурної спадщини Голобської ТГ має ряд проблемних питань, зокрема, актуальним є необхідність у: проведенні відновлювально-реставраційних робіт ряду об'єктів спадщини; ефективній промоції на туристичних виставках, фестивалях і салонах регіонального, всеукраїнського та міжнародного масштабу; включенні культурних та історичних об'єктів у туристичні та екскурсійні маршрути громади; поданні пропозицій про залучення

Соціально-економічний розвиток регіонів Українського Полісся найбільш конкурентноздатних об'єктів до туристично-рекреаційних об'єктів Волинської області; популяризації серед широких верств населення регіону, для зростання популярності внутрішнього та міжнародного туризму [8–9].

У перспективі це призведе до істотного поживлення туристичної діяльності в громаді – сприятиме збільшенню туристичних потоків туристів, зокрема іноземних, розширенню мережі туристичної та соціальної інфраструктури, відкриє новітні можливості до створення нових та розширення старих туристичних проєктів, що в кінцевому варіанті підвищить дохід ТГ та вирішить соціально-економічні питання.

Висновки. Збереження та функціонування історико-культурної спадщини Голобської ТГ сприятиме прогресивному та поступальному розвитку туризму та рекреації в громаді, істотно поглибить міжрегіональні та міждержавні культурні зв'язки, стане рушійною силою для модернізації інфраструктури туризму та рекреації, що дасть змогу вирішити соціально-економічні проблеми місцевого населення.

Список використаних джерел:

1. Атлас історії культури Волинської області / відп. ред. Ф. В. Зузук. Луцьк : РВВ. «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 112 с.
2. Голобська територіальна громада. URL: <https://golobaska-gromada.gov.ua/> (дата звернення 08.01.2022)
3. Головне управління статистики у Волинській області.: URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua/>. (дата звернення 02.01.2022)
4. Децентралізація: URL: <https://decentralization.gov.ua/> (дата звернення 12.01.2022)
5. Ковельська районна державна адміністрація. URL: <http://koveladm.gov.ua/> (дата звернення 02.01.2022)
6. Пам'ятки України URL: <https://zabytki.in.ua> (дата звернення 12.01.2022)
7. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України від 05.02.2003 р. № 157-VIII Відом. ВР України. 2003. № 13. 91 с.
8. Управління культури, питань релігії та національностей Волинської ОДА URL: <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-kulturi-z-pitan-religiy-ta-nacionalnostey/1/> (дата звернення: 08.01.2022).
9. Чижевська Л. Т., Дацюк В. О., Поторась О. В. Туристсько-рекреаційні ресурси Ковельського району Волинської області. *Науковий вісник Східноєвр. нац. ун-ту імені Лесі Українки*. Луцьк, 2020. № 5(409) : Серія : Географічні науки. С. 126-132.

Наукове видання

УКРАЇНСЬКЕ ПОЛІССЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ТРЕНДИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

Матеріали
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(10-11 лютого 2022 року)

Технічний редактор – І. П. Борис

Друкується з макету замовника.

Підписано до друку 14.02.22
Гарнітура Arial
Замовлення №

Формат 60x84/16
Обл.-вид. арк. 10,55
Ум. друк. арк. 12,96

Папір офсетний
Електронне видання

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.
м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3А
(04631)7-19-72
E-mail: vidavn_ndu@ukr.net
www.ndu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.